

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
Дніпропетровське обласне територіальне відділення

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

13.12.2016

м. Дніпро

№ 43/01-14/04-16

Справа № 38/04-03-3/16

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання з попередніми висновками першого відділу досліджень і розслідувань Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 29.11.2016 року № 97 у справі № 38/04-03-3/16, розпочатої розпорядженням адміністративної колегії Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 25.10.2016 року № 40/01-15/04-16р за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції Сакаганською сільською радою П'ятихатського району Дніпропетровської області, передбаченого пунктом сьомим статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеного статтю 17 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування,

В С Т А Н О В И Л А:

Дніпропетровським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – територіальне відділення) за результатами проведення перевірки інформації, наданої Сакаганською сільською радою П'ятихатського району Дніпропетровської області при здійсненні державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на ринках житлово-комунальних послуг, встановлено наступне.

Повноваження органів місцевого самоврядування та виконавчих органів рад визначено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Сакаганська сільська рада (П'ятихатський район, Дніпропетровська область) є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України та законодавством України.

Сакаганська сільська рада (П'ятихатський район, Дніпропетровська область) (далі – Сільська рада) у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є органом влади.

Місцезнаходження Сільської ради: 52173, Дніпропетровська область, П'ятихатський район, с. Сакагань, вул. Центральна, 14.

Організаційно-правова форма – орган місцевого самоврядування. Сільську раду внесено до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України за номером 04339333. Вид діяльності за КВЕД-2010 – державне управління загального характеру (84.11).

Сільська рада є юридичною особою, здійснює діяльність на підставі Статуту територіальної громади в межах території населених пунктів: с. Сакагань, с. Чумаки підпорядкованих Сакаганській сільській раді (надалі – в межах с. Сакагань).

За інформацією Сільської ради, в межах с. Сакагань з 19.10.2012 року до цього часу послуги централізованого водопостачання надає сільське комунальне підприємство «Аква» (далі - СКП «Аква»).

Інших суб'єктів господарювання, які б надавали послуги з централізованого водопостачання протягом зазначеного періоду в межах с. Сакагань не виявлено.

Таким чином, в розумінні статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» становище СКП «Аква» має ознаки монопольного (домінуючого) на ринку централізованого водопостачання у період з 19.10.2012 року - 2015 рік та протягом поточного періоду 2016 року в межах с. Саксагань, де розташовані мережі цього підприємства.

Взаємовідносини між виконавцем та споживачем на ринку централізованого водопостачання та водовідведення регулюються: Законом України «Про житлово-комунальні послуги», Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законом України «Про питну воду та питне водопостачання», постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» (далі - Постанова №869).

Згідно із підпунктом другим пункту «а» статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад в галузі бюджету, фінансів і цін належить, зокрема встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та водовідведення, перероблення та захоронення побутових відходів, які встановлюються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг), транспортні та інші послуги.

Відповідно до пункту 2 статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері житлово-комунальних послуг належить встановлення цін/тарифів на житлово-комунальні послуги.

Відповідно до пункту 1 частини 1 статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» послуги з централізованого постачання холодної води віднесено до комунальних послуг.

Порядок формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення (далі – Порядок), затверджений Постановою № 869, визначає механізм формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення для суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках, які провадять або мають намір провадити господарську діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення.

Пунктом 3 Порядку, зокрема передбачено, що тарифи на централізоване водопостачання та водовідведення - вартість одиниці (1 куб. метр) централізованого водопостачання чи водовідведення відповідної якості як грошовий вираз планованих економічно обґрунтованих витрат з урахуванням планованого прибутку.

Згідно з пунктом 12 Порядку, розрахунки тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення проводяться шляхом ділення суми річних планованих витрат повної собівартості та річного планованого прибутку на планований річний обсяг централізованого водопостачання та водовідведення, визначений річними планами.

Отже, з урахуванням вимог Порядку, собівартість одиниці (1 куб. метр) послуги з централізованого водопостачання відповідної якості як грошовий вираз планованих економічно обґрунтованих витрат є конкретна величина, яка дорівнює діленню суми річних планованих витрат повної собівартості на планований річний обсяг централізованого водопостачання та водовідведення, визначений річними планами.

Встановлення різних тарифів на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення за умов наявності чи відсутності засобів обліку холодної води, зокрема в межах однієї категорії споживачів, законодавством у сфері житлово-комунальних послуг не передбачено.

Відповідно до статті 30 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» державне регулювання цін/тарифів базується на принципах, зокрема:

- доступності житлово-комунальних послуг для всіх споживачів та рівності правових гарантій;
- нормативного регулювання надання житлово-комунальних послуг споживачам за цінами/тарифами, затвердженими в установленому законом порядку;
- відповідності рівня цін/тарифів розміру економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво;
- відкритості, доступності та прозорості структури цін/тарифів для споживачів та суспільства;
- відповідності оплати житлово-комунальних послуг їх наявності, кількості та якості.

Частиною першою статті 32 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що плата за житлово-комунальні послуги нараховується щомісячно відповідно до умов договору в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (далі – Мінрегіон України) здійснює державне регулювання у сфері житлово-комунальних

послуг, входить до системи органів виконавчої влади і є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної житлової політики і політики у сфері будівництва, архітектури, містобудування та житлово-комунального господарства, та відповідно до покладених завдань Мінрегіон України затверджує, зокрема порядки, норми і правила у сфері житлово-комунального господарства, житлової політики; інформує та надає роз'яснення щодо здійснення державної політики у відповідних сферах.

У листі Мінрегіону України від 11.06.2015 року № 7/9-6662 щодо питання нарахування споживачам категорії «населення» плати за спожиті послуги, зокрема зазначено, що пунктом 20 Правил визначено, що плата за надані послуги вноситься споживачем відповідно до показань засобів обліку води і теплової енергії або затверджених нормативів (норм) споживання на підставі платіжного документа (розрахункової книжки, платіжної квитанції тощо) або відповідно до умов договору на встановлення засобів обліку.

З урахуванням наведеного, нормативно-правовими актами передбачено здійснення нарахувань плати за послуги з централізованого водопостачання відповідно до показань засобів обліку води або затверджених нормативів (норм) споживання на підставі платіжного документа (розрахункової книжки, платіжної квитанції тощо) або відповідно до умов договору на встановлення засобів обліку.

З інформації Сільської ради, наданої до листа 14.09.2016 року № 355, протягом поточного періоду 2016 року у с. Саксагань діють тарифи, встановлені рішенням сесії Сільської ради від 06.08.2015 року № 659 «Про затвердження тарифів для СКП «Аква» на надання послуг водопостачання» (далі – Рішення № 659).

Пунктом першим Рішення № 659 затверджено наступні тарифи на послуги водопостачання для СКП «Аква»:

- для населення (з лічильником) – 11,20 грн. за 1 куб;
- для населення (без лічильника) – 14,50 грн. за 1 куб;
- для організацій – 21,00 грн. за 1 куб.

Враховуючи наведене, Рішенням № 659 встановлено різні тарифи за одиницю послуги в межах однієї категорії споживачів *населення*.

Так, мешканці будинків з лічильником у с. Саксагань сплачують 11,20 грн. за 1 м³ за послуги централізованого водопостачання, в той час, як мешканці будинків без лічильника у с. Саксагань сплачують 14,50 грн. за 1 м³, враховуючи однакову властивість та якість одиниці послуги для мешканців всіх будинків у с. Саксагань.

Отже, за наявності, кількості і якості однієї й тієї ж самої послуги (централізоване водопостачання у обсязі 1 м³), мешканці сплачують різні кошти.

Таким чином, окрім здійснення нарахувань плати за послуги з централізованого водопостачання відповідно до затверджених нормативів (норм) споживання на підставі платіжного документа (розрахункової книжки, платіжної квитанції тощо), передбаченого нормативно-правовими актами за умов відсутності у споживача категорії населення засобу обліку, СКП «Аква» має можливість у розрахунках з даними споживачами застосовувати більший тариф за одиницю послуги, ніж у розрахунках зі споживачами, помешкання яких обладнане засобами обліку, отже, Рішенням № 659 створено СКП «Аква» умови для застосування різних цін в межах однієї групи споживачів, що може обмежити економічні інтереси одних споживачів та може надати перевагу економічним інтересам інших споживачів.

Встановивши Рішенням № 659 різні тарифи на одну послугу в межах однієї категорії споживачів, Сільська рада створила суб'єкту господарювання умови для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, оскільки дії суб'єкта господарювання щодо застосування різних цін до рівнозначних угод на послуги централізованого водопостачання можуть призводити до ущемлення економічних інтересів споживачів, можуть мати ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом другим статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеного пунктом другим частини другої статті 13 зазначеного Закону, у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку централізованого водопостачання, шляхом застосування різних цін до рівнозначних угод із покупцями без об'єктивно виправданих на те причин.

Внаслідок відсутності у споживачів категорії населення с. Саксагань, де розташовані мережі СКП «Аква», альтернативи вибору надавача послуг централізованого водопостачання, Рішенням

№ 659 Сільська рада створила умови зазначеному суб'єкту господарювання для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

В ході розгляду справи листом від 18.11.2016 року № 448 Сільська рада повідомила про те, що відсутні копії документів, на підставі яких встановлені Рішенням №659 тарифи.

Також, зазначеним листом повідомлено, що на даний час діючі тарифи на послуги централізованого водопостачання встановлені рішенням Саксаганської сільської ради від 14.07.2016 року № 136. Зазначеним рішенням встановлено один розмір тарифу за одиницю послуги в межах категорії споживачів населення, при цьому, надано пояснення, що для населення без лічильника плата нараховується згідно норм споживання води.

З урахуванням наведеного, Сільською радою припинено порушення, оскільки встановлено однаковий розмір тарифу в межах однієї категорії споживачів.

На подання про попередні висновки від 29.11.2016 року № 97 у справі № 38/04-03-3/16, надіслане територіальним відділенням з супровідним листом від 29.11.2016 року № 3131/27/04-16 та отримане Сільською радою 03.12.2016 року, не надходило заперечень, пояснень та додаткових матеріалів, які були б враховані в ході розгляду справи.

Дії Саксаганської сільської ради щодо затвердження рішенням від 06.08.2015 року № 659 «Про затвердження тарифів для СКП «Аква» на надання послуг водопостачання» різних тарифів на послуги водопостачання в межах однієї категорії споживачів, що суперечить законодавству в житлово-комунальній сфері, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом сьомим статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначене статтею 17 цього Закону, шляхом дій органів місцевого самоврядування, що полягають у створенні умов суб'єкту господарювання для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

Враховуючи викладене вище та керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 року №5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994р. за № 90/299 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 року № 169-р), із змінами та доповненнями, адміністративна колегія Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету,

В И Р І Ш И Л А:

Визнати дії Саксаганської сільської ради щодо затвердження рішенням від 06.08.2015 року № 659 «Про затвердження тарифів для СКП «Аква» на надання послуг водопостачання» різних тарифів на послуги водопостачання в межах однієї категорії споживачів, що суперечить законодавству в житлово-комунальній сфері, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом сьомим статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним статтею 17 цього Закону, шляхом дій органів місцевого самоврядування, що полягають у створенні умов суб'єкту господарювання для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

Голова
адміністративної колегії

О.Я. ТУРКОВСЬКИЙ